

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 22. maja 2023. godine
Ref.br.:RK 2194/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI87/22

Podnosilac

Rexhep Ismaili

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. 575/2021 Vrhovnog suda od 10. januara 2021.
godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Rexhep Ismajli (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini, kojeg zastupa Jeton Osmani, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja Rev. br. 575/2021 Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), u vezi sa presudom [Ac. br. 4379/2020] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 22. februara 2021. godine i presudom [C. br. 1136/19] Osnovnog suda u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 10. jula 2019. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporeno rešenje primio 16. februara 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda, kojim podnosilac zahteva navodi povredu njegovih prava zagaranovanih članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravno na pravično i nepristrasno suđenje], u vezi sa članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], u vezi sa članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje zahteva] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 21. juna 2022. godine, podnosilac zahteva je predao zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 23. juna 2022. godine, predsednica Suda Gresa Caka - Nimani imenovala je sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzie Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 24. juna 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istoga dana je, u skladu sa Zakonom, jednu kopiju zahteva poslao Vrhovnom sudu.
9. Dana 24. juna 2022. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini informacije u vezi sa datumom prijema rešenja koje osporava podnosilac zahteva.
10. Dana 20. jula 2022. godine, Osnovni sud u Prištini obavestio je Sud da je osporena presuda predata podnosiocu zahteva 16. februara 2022. godine.
11. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, kada je i počeo njegov mandat u Sudu.
12. Dana 12. aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Podnosilac zahteva je bio zaposlen u Energetskoj korporaciji Kosova a.d. (u daljem tekstu: EKK), do navršavanja starosti za penzionisanje, odnosno do navršavanja 37 godina radnog iskustva.
14. Dana 19. marta 2019. godine, podnosilac zahteva podneo je zahtev EKK-u za davanje tri jubilarne plate na osnovu člana 52., stava 1., tačke (3) Opšteg kolektivnog sporazuma, koji je bio na snazi od 1. januara 2015. godine do 1. januara 2018. godine.
15. Dana 26. marta 2019. godine, EKK je putem dopisa [br. 1782] odbila zahtev podnosioca zahteva radi nadoknade tri jubilarne plate uz obrazloženje da „*je takav zahtev zastareo.*“
16. Dana 15. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu, tražeći od Suda da obaveže EKK da podnosiocu zahteva isplati iznos koji je određen na ime tri jubilarne plate. Podnosilac je njegov zahtev zasnovao na Opštem kolektivnom sporazumu Kosova, odnosno na stavu 3., člana 52.
17. U međuvremenu, EKK je podnela odgovor na tužbeni zahtev pri Osnovnom sudu, osporavajući u potpunosti traženu stvar u tužbenom zahtevu, uz navod da je isti zastareo.
18. Dana 10. jula 2019. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 1136/19] odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva.
19. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda zbog povrede odredbi parničnog postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se njegov tužbeni zahtev prihvati.
20. Dana 22. februara 2020. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac.br. 5071/2019] odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je presudu Osnovnog suda.
21. Protiv presude Apelacionog suda, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu zbog povrede odredbi parničnog postupka i pogrešnog sprovođenja materijalnog prava, uz navod da Apelacioni sud nije pravično ocenio činjenično stanje i da nije sproveo primenjivi zakon, odnosno Zakon o radu i Opšti kolektivni sporazum, kada je odlučio da odbije tužbeni zahtev.
22. Dana 10. januara 2021. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Rev. br. 575/2021] dobio kao nedozvoljen zahtev za reviziju uz obrazloženje da na osnovu člana 211.2 Zakona o parničnom postupku, vrednost predmeta spora u pobijenom delu presude mora biti u iznosu iznad 3000 € kako bi revizija bila dozvoljena.

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim odlukama redovnih sudova povređena prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravno na pravično i nepristrasno suđenje], u vezi sa članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], u vezi sa članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava i članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.

Navodi o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a

24. Podnosilac zahteva navodi da je konstatacija Vrhovnog suda da je zahtev za reviziju neosnovan i neprihvatljiv i shodno tome i protivzakonit, uz obrazloženje da je nedonošenje odluke u meritumu slučaja o reviziji u suprotnosti sa članom 211. ZPP-a, učinilo da donošenje odluka ovog suda rezultira povredom njegovog prava na pravično suđenje koje je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
25. Podnosilac zahteva navodi da je u njegovom slučaju ugroženo načelo sprovođenja pravde i jednakost oružja, što se kasnije ogledalo u nemogućnosti efikasnog iskorišćavanja pravnog sredstva u Vrhovnom sudu. Vrhovni sud je, prema mišljenju podnosioca zahteva, pogrešno ocenio da nemamo posla sa građanskim sporom iznad vrednosti od 3000 € i da nije dozvoljen zahtev za reviziju u ovom slučaju.
26. Po ovom osnovu, podnosilac zahteva navodi da je stavljen u nepovoljnu poziciju u odnosu na tuženu, u suprotnosti sa načelom jednakosti oružja, koje propisuje da svaka strana u postupku treba da ima razumnu mogućnost da predstavi svoj slučaj u uslovima koji je nisu stavili u nepovoljnu poziciju pred njenim protivnikom.
27. Pored toga, podnosilac zahteva navodi da je presuda Apelacionog suda, kojom je u potpunosti odbijen njegov tužbeni zahtev, doneta u suprotnosti sa činjeničnim stanjem i pogrešnim sprovođenjem materijalnog zakona, uz obrazloženje da u njegovom slučaju nisu uzeti u obzir unutrašnji akti tužene kojima je nastavljeno davanje jubilarne nagrade.
28. Podnosilac zahteva navodi da njegov tužbeni zahtev nije zastareo i da je isti blagovremen u smislu Zakona o radu i Opšteg kolektivnog sporazuma, jer je pravo na jubilarnu nagradu, na tri jubilarne plate stekao tokom vremena dok je na snazi bio Opšti kolektivni sporazum i zahtev za jubilarnu nagradu je podneo u roku propisanom članom 87. Zakona o radu i to nakon što je ispunio uslove propisane članom 52.1.3 Opšteg kolektivnog sporazuma, odnosno nakon što je navršio 37 godina radnog iskustva kod poslodavca.
29. Podnosilac zahteva navodi da je zahtev za jubilarnu nagradu za tri jubilarne plate, što je traženo tužbenim zahtevom, u zakonskim rokovima, jer je pravo na nagradu stekao u vreme kada se Opšti kolektivni sporazum sprovodio, a rok za podnošenje novčanih zahteva je produžen na još 3 godine, u skladu sa članom 87. Zakona o radu. Podnosilac zahteva navodi da pravo na nagradu uživa i u smislu člana 193. Zakona o obligacionim odnosima, jer prema ovom članu, u njegovom slučaju imamo veze sa neosnovanim sticanjem, budući da ga je tužena, negirajući mu njegovo pravo na jubilarnu nagradu, oštetila, zadržavajući mu bez pravnog osnova iznos koji je preciziran u tužbenom zahtevu.
30. Štaviše, podnosilac zahteva navodi da su Vrhovni sud i Apelacioni sud donosili odluke u potpuno sličnim činjeničnim i pravnim okolnostima, kao što su njegove, prihvatajući tužbene zahteve radnika tužene, javnog preduzeća EKK, s toga podnosilac zahteva navodi da je stavljen u nejednaku poziciju pred zakonom. Podnosilac zahteva dalje argumentuje da član 31. Ustava ističe da se svakome garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

Navodi o povredama člana 32. u vezi sa članom 54. Ustava, kao i članom 13. EKLJP-a

31. Podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud, odbacujući reviziju kao nedozvoljenu, u suprotnosti sa članom 211. ZPP-a, povredio njegova prava na efikasno pravno sredstvo zagarantovana članovima 32. i 54. Ustava, uz obrazloženje da mu je onemogućena sudska zaštita prava i razmatranje merituma slučaja.

Navod o povredi člana 24. Ustava

32. Podnosilac zahteva navodi da je diskriminisan u smislu člana 24. Ustava, uz obrazloženje da je stavljen i nejednaku poziciju sa drugim tužiocima kojima je tužbeni zahtev prihvaćen u sličnim uslovima.
33. Podnosilac zahteva takođe navodi da su redovni sudovi povredili i član 102. Ustava, uz obrazloženje da nisu postupili i odlučili na osnovu primenjivog zakona i kako Ustav zahteva.

Relevantne odredbe Zakona i Poslovnika o radu

Zakon

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog”.

Poslovnik o radu

Pravilo 39.
(Kriterijum o prihvatljivosti)

„(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosioca zahteva [...].“

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni kriterijumi prihvatljivosti propisani Ustavom i dalje specifikovani Zakonom i Poslovnikom o radu. U tom smeru, u skladu sa stavom 1. člana 113. [Jurisdikcija ovlašćene strane] Ustava, Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima zakonski pokrenutim pred Sudom i od ovlašćene strane. A u skladu sa stavom 7. istog člana Ustava, pojedinci su ovlašćeni da pokrenu povrede njihovih individualnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom od strane javnih organa, međutim samo nakon što su iskoristili sva pravna sredstva propisana zakonom.
35. Sud se dalje poziva na kriterijume prihvatljivosti, kako je dalje specifikovano Zakonom. U vezi s tim, u skladu sa stavom 1. člana 47. (Individualni zahtevi), svaka osoba ima pravo da od Suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ. U skladu sa stavom 2. istog člana,

osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.

36. Što se tiče ispunjenosti tih uslova, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [Rev. br. 575/2021] Vrhovnog suda Kosova od 10. januara 2021. godine, nakon iscrpljivanja svih zakonom utvrđenih pravnih sredstava.
37. Međutim, Sud takođe ističe da u skladu sa članom 49. (Rokovi) Zakona, zahtev mora da se podnese u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje da teče od dana kada je podnosiocu zahteva uručena sudska odluka. Ovaj zahtev je propisan i tačkom (c) stavom (1) pravila 39. (Kriterijum prihvatljivosti) Poslovnika o radu, koji propisuje da se zahtev podnosi u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.
38. U tom kontekstu, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava rešenje [Rev.br.575/2021] Vrhovnog suda Kosova od 10. januara 2021. godine. Povratnica koju je Sudu predao Osnovni sud utvrđuje da je podnosilac zahteva primio osporeni akt 16. februara 2022. godine. Podnosilac zahteva je predao svoj zahtev Sudu 21. juna 2022. godine, što je duže od 4 (četiri) meseca nakon dostavljanja osporenog akta. Shodno tome, Sud konstatuje da je zahtev podnosioca zahteva predat nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca koji je propisan Zakonom i Poslovníkom o radu, i shodno tome je neprihvatljiv za razmatranje.
39. U slučajevima kada podnosilac zahteva ima pravo da mu se kopija pravosnažne odluke domaćih sudskih organa preda automatski, cilju i težnji člana 49. Zakona najbolje bi služilo ukoliko bi se rok od četiri meseca računao od datuma kada je predata kopija te odluke (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a [Worm protiv Austrije, br. 83/1996/702/894](#), presuda od 29. avgusta 1997. godine, stav 33).
40. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, prema članu 49. Zakona i prema pravilu 39. (1) (c) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da slučajevi koji imaju veze sa ustavnim pitanjima budu tretirani u razumnom roku i da ranije odluke ne budu konstantno otvorene za osporavanje (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI48/21](#), podnosilac *Xhavit R. Sadrija*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2021. godine, stav 44; i [KI45/21](#), podnosilac *Samedin Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. maja 2021. godine, stav 35; takođe, između ostalog, vidi slučaj ESLJP-a: [Mocanu i ostali protiv Rumunije br. 10865/09.45886/07 i32431/08](#), od 17. septembra 2014. godine, stav 258).
41. Kao zaključak, iz gore obrazloženih razloga, Sud konstatuje da zahtev nije predat u zakonskom roku propisanom članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika o radu i shodno tome Sud ne može razmotriti meritum slučaja, odnosno da li su osporenim rešenjem povređena ustavna prava podnosioca zahteva.

IZ TIH TAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 49. Zakona i u skladu sa pravilom 39. (1) (c) Poslovnika o radu, dana 12. aprila 2023. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka - Nimani

